

BİRMANYALI BİR KIZA

-Çeşitli Şiirler-

GEORGE ORWELL

Türkçesi
Alper Çeker

 / otukennesriyat

YAYIN NU: 2177

EDEBÎ ESERLER: 1106

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-522-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: [0212] 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: M. Bilal Erimez

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: [0212] 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

George Orwell: Asıl adı Eric Arthur Blair olan George Orwell, 1903 yılında Bengal'de doğdu. Britanya İmparatorluğunun Uzak Doğu'daki sömürgelerinde tarım ve memuriyetle uğraşan bir aileden geliyordu. Orwell bir yaşındayken annesi onu İngiltere'ye götürdü. Ana vatanında eğitime başladı ve çok uzun bir süre babasını görmedi. I. Dünya Savaşı öncesinde Oxfordshire'daki Shiplake'e taşındı ve burada Jacintha Buddicom ile tanıştı. İkisi de edebiyata derin bir ilgi duyuyordu. George Orwell dünyaca ünlü bir romancıdır ama ilk edebî metinleri Oxfordshire'da yayımlanan iki şiirdir.

George Orwell öğrenciliği boyunca dergicilik yaptı. Sonunda ailesi onu üniversiteye göndermekten vazgeçti ve polis teşkilatına soktu. Orwell ilk görev yeri olarak Burma'yı seçti. İlerleyen yıllarda gazetecilik, öğretmenlik, sahaflık gibi işler yaptı; İspanya iç savaşına ve II. Dünya Savaşı'na (cephe gerisinde) katıldı.

George Orwell 1945 yılında *Hayvan Çiftliği*'ni yayımladı. Kitap bir yıl sonra Amerika'da basıldı. 1949 yılında da 1984 çıktı. Hayranlık duyduğu yazarlar arasındaki Yevgeni Zamyatin'in, Orwell'in yazarlığı üzerinde tartışılmaz bir etkisi vardır. Rudyard Kipling'in yetenekli bir yazar ama kötü bir şair olduğunu düşünüyordu. Aynı yakıştırma George Orwell'in kendisine de yapılabilir. Orwell'in şairliği üzerinde Charles Dickens, D.H. Lawrence, James Joyce, Jonathan Swift ve Tobias Smollett'in etkisi görülür. Bu saydıklarımızın hepsinin şairliği, George Orwell gibi romancılarının gölgesinde kalmıştır.

Alper Çeker: 1972 yılında İstanbul'da doğdu. Kadıköy Anadolu Lisesini ve İstanbul Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. İngilizce ve Rusçadan yaptığı çevirilerin yanında, yazarın telif eserleri de vardır.

İÇİNDEKİLER

Çevirmenin Ön Sözü • 9

On A Ruined Farm Near The His
Master's Voice Gramophone Factory • 12

The Pagan • 16

Suggested by a Tooth Paste
Advertisement • 18

Awake Young Men of England • 20

Summer-like for an Instant • 22

The Wounded Cricketer
(not by Walt Whitman) • 26

Kitchener • 30

Romance • 32

A Dressed Man and a Naked Man • 34

A Happy Vicar I Might Have Been • 40

The Italian Soldier Shook My Hand • 46

The Lesser Evil • 52

Ode to Field Days • 58

Dear Friend: allow me for a little while • 62

Friendship and Love • 64

My love & I walked in the dark • 66

Memories of the Blitz • 70

John Flory: My Epitaph • 76

Sahibinin Sesi Gramofon Fabrikasının
13 • Yakınlarındaki Harabe Çiftlikte

17 • Putperest

Bir Diş Macunu Reklamının
19 • Tavsiyesi

21 • Uyanın İngiltere'nin Genç Adamları

23 • Bir An Yazdan Kalma

Yaralı Kriketçi
27 • (Walt Whitman tarafından değil)

31 • Kitchener

33 • Romans

35 • Giyinik Bir Adam ve Çıplak Bir Adam

41 • Mutlu Bir Papaz Olabilirdim

47 • İtalyan Asker Elimi Sıktı

53 • Kötünün İyisi

59 • Sahadaki Günlere Övgü

63 • Sevgili Dost: Biraz İzin Ver Bana

65 • Dostluk ve Aşk

67 • Aşkım ve Ben Yürüdük Karanlıkta

71 • Blitz Hatıraları

77 • John Flory: Mezar Taşı Kitabem

Sometimes in the middle autumn days • 80

The Photographer • 88

When the Franks have lost their sway • 94

Our minds are married, but we are
too young • 100

Then up waddled Wog • 104

The Youthful Mariner (Extract) • 106

81 • Sonbaharın Ortasında Bazı Günlerde

89 • Fotoğrafçı

95 • Franklar Egemenliklerini Yitirdiğinde

Zihnen Evliyiz Ama Henüz

101 • Çok Gençiz

105 • Derken Paytak Paytak Yürüdü Wog

107 • Genç Denizci (Özet)

ÇEVİRMENİN ÖN SÖZÜ

George Orwell'ın şiirlerinin bir kısmı, yazarın eğitim gördüğü Eton Kolejinde birkaç arkadaşıyla çıkardıkları fanzinlerde (*The Election Times*, *College Days* ve *Buble and Squeak*) yayımlandı. Diğer şiirler el yazısı olarak yazarın müsveddeleri arasında bulundu. Romancı olarak tanınan Orwell'ın farklı türlerdeki metinleri, İngiltere'de sekiz ciltlik bir külliyat hâlinde basıldı. Alışveriş listesinden radyo konuşmalarının çözümüne kadar pek çok metni içeren bu külliyatta George Orwell'ın şiirlerine de yer verildi.

Söz konusu şiirlerin bir kısmının Orwell'a ait olduğu kesin iken bazıları külliyata ihtiyaten alınmış, Orwell'a aidiyeti konusundaki şüpheler editörler tarafından dipnotlarda belirtilmiştir. Aslında Orwell, çocukluk aşkı Jacintha Buddicom'a verdiği dergi koleksiyonunda, kendisine ait şiirlerin yanına işaret koymuş. Bizim seçkimiz bunlardan ve George Orwell Vakfının da yazara aidiyetini kabul ettiği şiirlerden oluşmaktadır.

Yine de Orwell'a aidiyeti şüphe götürmeyen birkaç şiiri bu kitaba almadık. Bunlardan biri, "Wall Game" (Düvar Oyunu) adlı şiir. Bu şiir Eton Kolejinde oynanan, yalnızca bu okula özgü bir oyunu anlatıyor. Okulun kırmızı tuğladan bahçe duvarının dibinde başlayan Wall Game, tarifi mümkün olmayan bir top oyunu. Orwell'ın bu oyun hakkındaki şiirinde geçen terimlerin hemen hemen hiçbirinin Türkçe karşılığı yok. Bu nedenle "Wall Game" adlı şiire bu kitapta yer vermedik.

Seçkiye alınmayan bir diğer şiir de "St. Andrew's Day 1935" (Aziz Andreas Günü, 1935). Şiir ilk olarak *The Adelphi* adlı edebiyat dergisinde yayımlanmış. Daha sonra Orwell şiire *Aspidistra* (çev. Şemsa Yeğin) adlı romanda yer vermiş. Romanın kahramanı Gordon, sürekli bu şiir ile uğraşır ve kurgunun sonunda onu tamamlar. Şiir, romanın çevirmeni Şemsa Yeğin tarafından dilimize daha önce aktarıldığı için ikinci kez çevirmeyi gerekli görmedik. *Aspidistra* adlı romanda bir defa Aziz Andreas Günü'nden bahsediliyor ama şiir, kitapta Orwell tarafından dergideki başlığı olmadan verilmiş.

BİRMANYALI BİR KIZA

-Çeşitli Şiirler-

On a Ruined Farm near the His Master's Voice Gramophone Factory

As I stand at the lichened gate
With warring worlds on either hand –
To left the black and budless trees,
The empty sties, the barns that stand
Like tumbling skeletons – and to right
The factory-towers, white and clear
Like distant, glittering cities seen
From a ship's rail – as I stand here,

I feel, and with a sharper pang,
My mortal sickness; how I give
My heart to weak and stuffless ghosts,
And with the living cannot live.

The acid smoke has soured the fields,
And browned the few and windworn flowers;
But there, where steel and concrete soar
In dizzy, geometric towers –

There, where the tapering cranes sweep round,
And great wheels turn, and trains roar by
Like strong, low-headed brutes of steel –
There is my world, my home; yet why
So alien still? For I can neither
Dwell in that world, nor turn again
To scythe and spade, but only loiter
Among the trees the smoke has slain.

Sahibinin Sesi Gramofon Fabrikasının Yakınlarındaki Harabe Çiftlikte

Yosunlu kapıda dikilmiş duruyorum,
Her iki tarafımda zıt dünyalar—
Kara ve tomurcuksuz ağaçlar solumda,
Yığılmış iskeletler gibi duran boş ahırlar,
ambarlar— ve sağımdaysa
Fabrika bacaları, dumanlı ve belirgin
Gemi küpeştesinden görülen uzak, parıltılı şehirler gibi
—Ben burada dikilirken,

Hissediyorum ölümcül hastalığımı, üstelik daha keskin bir acıyla;
Kalbimi nasıl verdiğimi hem de
Yaşayanlarla yaşayamayan,
Latif ve maddesiz hayaletlere.

Asit dumanı tarlaları zehirledi,
Soldurdu rüzgardan boynu bükülmüş bir avuç çiçeği;
Ama orası, çelik ve betondan yer
Baş döndürücü bacaların yükseldiği-

Orası, konik vinçlerin ortalıkta dolaştığı yer,
Ve koca çarkların döndüğü, trenlerin
Güçlü, atik, çelik canavarlar gibi kükrediği çevre—
Orası benim dünyam, benim yuvam, yine de neden
Hâlâ o kadar yabancı? Zira ne o dünyada
Tutunabiliyorum ne de yeniden dönebiliyorum
Çifte çubuğa, fakat aylaklık ediyorum yalnızca
Dumanın öldürdüğü ağaçların arasında.

Yet when the trees were young, men still
Could choose their path – the winged soul,
Not cursed with double doubts, could fly,
Arrow-like to a foreseen goal;

And they who planned those soaring towers,
They too have set their spirit free;
To them their glittering world can bring
Faith, and accepted destiny;

But none to me as I stand here
Between two countries, both-ways torn,
And moveless still, like Buridan's donkey
Between the water and the corn.

The Adelphi Magazine, April 1934.

Yine de ağaçların fidan olduğu zamanlarda, erkekler hâlâ
Yolunu seçebiliyordu — öngörülen bir hedefe,
çifte şüpheyle lanetlenmemiş kanatlı ruh
ok gibi uçabilirdi o devirde;

Ve onlar yok mu o yükselen bacaları planlayanlar,
İşte onlar da gönüllerini azat ettiler;
Parıltılı dünyaları verebilir onlara
İnanç ve boyun eğilmiş bir kader;

Ama burada dikilmiş duran benim için ne o ne de o,
İki diyar arasında, her iki yol da çıkmaz,
Ve kıvıldamadan kaldım, Buridan'ın eşeği¹ gibi
Suyla saman arasında kararsız.

The Adelphi Magazine, Nisan 1934.

---

¹ Adını Fransız filozof Jean Buridan'dan alan hayvan masalına gönderme. Hem aç hem de susuz olan bir eşek, su ve saman arasında kararsız kalır ve açlıktan ve susuzluktan ölür.

The Pagan

So here are you, and here am I,
Where we may thank our gods to be,
Above the earth, beneath the sky,
Naked souls, alive and free.
The autumn wind goes rustling by
And stirs the stubble round our feet;
Out of the west it whispering blows,
Stops to caress and onward goes,
Bringing its earthy odours sweet.
See with what pride the setting sun
Kinglike in gold and purple dies.
And like a robe of rainbow spun
Tinges the earth with shades divine.
That mystic light is in your eyes
And ever in your heart will shine.

1918.